

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18./1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»

протокол від   09   11   2020 р.
№   4

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«Планування та проектування телекомунікаційних систем»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 172 «Телекомунікації та радіотехніка»
освітньо-професійна програма «Телекомунікації та радіотехніка»
факультет інформаційно-комп'ютерних технологій
кафедра біомедичної інженерії та телекомунікацій

Схвалено на засіданні кафедри
біомедичної інженерії та
телекомунікацій
31 серпня 2020 р., протокол № 9

Завідувач кафедри

_____ Тетяна НІКІТЧУК

Розробник: к.т.н., доц. кафедри біомедичної інженерії та телекомунікацій

ДУБИНА Олександр

Житомир

2020 – 2021 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18./2</i>

Вступ

Методичні рекомендації призначені для самостійного відпрацювання матеріалу з навчальної дисципліни «Планування та проектування телекомунікаційних систем».

Дисципліна складається з двох змістовних модулів: процес планування та проектування ТКС і М, конструкторське проектування.

На самостійній роботі студенти закріплюють знання по лекційному заняттю, а також відпрацьовують матеріал, призначений для більш глибокого розуміння питання, що розглядається, у відповідності до робочої програми навчальної дисципліни..

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18./3

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 17 – «Електроніка та телекомунікації»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 172 – «Телекомунікації та радіотехніка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		3-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3,5	Освітній рівень: «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	-
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
		32 год.	-
		Самостійна робота	
		56 год.	-
Індивідуальні завдання: –			
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 7% аудиторних занять, 93 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18./4

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни — формування основних знань та положень з принципів проектування телекомунікаційних систем і мереж при самостійній розробці на рівні технічного проекту, а також про сфери використання та можливості сучасних систем автоматизованого проектування.

Завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні теоретичної бази, практичних навиків, які необхідні для можливості спеціаліста розробляти і використовувати в своїй діяльності методи і засоби автоматизованого проектування.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 172 «Телекомунікації та радіотехніка»:

ЗК-6. Здатність працювати в команді.

ЗК-8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ПК-4. Здатність здійснювати комп'ютерне моделювання пристроїв, систем і процесів з використанням універсальних пакетів прикладних програм.

ПК-15. Здатність проводити розрахунки у процесі проектування споруд і засобів інформаційно-телекомунікаційних мереж, телекомунікаційних та радіотехнічних систем, відповідно до технічного завдання з використанням як стандартних, так і самостійно створених методів, прийомів і програмних засобів автоматизації проектування.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 172 «Телекомунікації та радіотехніка»:

ПРН7. Здатність брати участь у проектуванні нових (модернізації існуючих) телекомунікаційних систем, інфокомунікаційних,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18./5

телекомунікаційних мереж, радіотехнічних систем та систем телевізійного й радіомовлення тощо.

ПРН8. Вміння застосовувати сучасні досягнення у галузі професійної діяльності з метою побудови перспективних телекомунікаційних систем, інфокомунікаційних, телекомунікаційних мереж, радіотехнічних систем та систем телевізійного й радіомовлення тощо.

ПРН12. Вміння використовувати системи моделювання та автоматизації схемотехнічного проектування для розроблення елементів, вузлів, блоків радіотехнічних та телекомунікаційних систем.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Процес планування та проектування ТКС і М.

1. Загальна характеристика об'єктів проектування. Основні поняття та означення. Класифікація телекомунікаційних мереж.

2. Системи, великі (складні) системи. основи системного підходу до проектування. Характеристики складних систем. основні поняття і визначення. Загальні відомості про проектування. Схема процесу проектування.

3. Етапи проектування телекомунікаційних систем. Особливості неавтоматизованих та автоматизованих методів проектування. Основні етапи проектування. Принципи побудови САПР. Математичне забезпечення САПР.

4. Процес створення інформаційної системи. Структура проектної документації. Учасники процесу створення інформаційної системи. Методи та засоби створення інформаційної системи.

5. Технологія підготовки загальних рішень щодо створення інформаційної системи. Склад і зміст робіт на стадії «Формування вимог до

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18./6

інформаційної системи». Склад і зміст робіт на стадії «Розробка концепції інформаційної системи».

Склад і зміст робіт на стадії «Технічне завдання».

6. Технічне завдання. Передпроектна документація. Технічне завдання. Методи і засоби організації збирання та обробки матеріалів обстеження об'єкта.

Змістовий модуль 2. Конструкторське проектування.

7. Технологія техноробочого проектування інформаційних систем. Склад і зміст робіт на стадії «Технічний проект». Склад і зміст робіт на стадії «Робоча документація». Склад проектної документації на стадіях «Технічний проект» і «Робоча документація».

8. Проектування цифрових систем передавання. Основи проектування цифрових систем передавання, засоби передавання цифрових сигналів. Загальні мережні вимоги до ЦСП. Узагальнена структурна схема ЦСП.

9. Типи моделювання та моделювання за допомогою програми Multisim. Моделювання за допомогою програми Multisim. Розробка друкованої плати. Трасування плати.

Теми для самостійного опрацювання

Змістовий модуль	Теми	Розподіл часу
		Години
№1	Методологія проектування, принципи декомпозиції і ієрархічності описів, маршрут проектування.	4
	Структурна організація САПР. Принципи створення САПР. Стадії створення САПР. Зовнішнє та внутрішнє проектування. Технічне завдання. Робочий та ескізний проект. Діалогові	6

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1 Арк 18./7	

	засоби САПР. Принципи системного підходу. Роль і функція людини в САПР.	
	Декомпозиція, діакоптика, облік розрідженості матриць, врахування неактивності, комбінування моделей і методів, групи технічних засобів, інтегрована САПР, функціонування САПР, алгоритм функціонування САПР, керування САПР.	6
	Діалогові засоби, діалоговий режим, пакетний режим, принципи системного підходу: ієрархічність, структурність, взаємозалежність, множинність опису, цілісність досліджуваної системи, цільова функція, математичні моделі елементів електронних схем, схемна форма моделі, інваріантна форма.	6
	Пристрої машинної графіки та їх методи реєстрації, інженерна робоча станція, системні показники якості, користувацькі показники якості.	6
Разом	–	28
№2	Склад програмного забезпечення САПР. Основні компоненти програмного забезпечення САПР. Спеціальне програмне забезпечення САПР. Прикладне та базове програмне забезпечення. Принцип модульності та ієрархічності. Методи розробки програмного забезпечення САПР. Вибір мови програмування.	10
	Аналіз характеристик пристрою в різних режимах роботи з врахуванням розкиду параметрів компонентів і наявності дестабілізуючих факторів	6
	Синтез топології, включаючи розміщення елементів на платі та проведення з'єднань між ними	6
	Оформлення технічної документації	6
Разом	–	28
Всього по курсу	–	56

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18./8

Питання для самоперевірки

№	Питання
1	Особа, організація або інший суб'єкт (включно з комп'ютером або комп'ютерною системою), яка користується послугами телекомунікаційної системи або системи обробки інформації для пересилання інформації.
2	Користувач, який забезпечує інформацію, що пересилається до користувача-призначення протягом конкретної операції з пересилання інформації.
3	В операції пересилання інформації – це користувач, який приймає інформацію від джерела, тобто від користувача-заявника.
4	В публічній комутованій телекомунікаційній мережі це основний користувач, тобто замовник телекомунікаційних послуг.
5	Абонент
6	Користувач, який започатковує конкретну операцію пересилання інформації.
7	Вузол
8	Гілка
9	Сполучення
10	Взаємосполучення
11	Зв'язок
12	У мережевій топології – термінал або інший пункт сполучення, спільний для двох або більше гілок мережі
13	Забезпечення можливості для сигналу поширюватися від одного пункту до іншого, так як від одного кола, лінії, вузла або компонента до іншого
14	Встановлення зв'язків між системами, які взаємодіють між собою; зв'язок, який вживається для сполучення двох або більше комунікаційних блоків, таких як системи, мережі, вузли, обладнання, кола і пристрої

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18./9

15	В комунікації – це загальний термін, який вживають для позначення існування комунікаційних засобів між двома суміжними вузлами мережі
16	Безпосередній шлях, який з'єднує два вузли в мережі
17	Канал даних
18	Канал
19	Коло
20	Інформація користувача
21	Інформація
22	Інформація, яка переноситься через функціональний інтерфейс між користувачем-джерелом і телекомунікаційною системою з метою доручення її користувачу-призначенню
23	Повний шлях між двома терміналами, через який забезпечується одношляхова або двошляхова комунікація
24	Сенс, який людина надає даним, маючи на увазі домовленості, що використовуються при інтерпретації даних
25	Сполучення між початковим та кінцевим вузлами мережі
26	Засіб сполучення між одним пунктом та іншим для забезпечення висилання і приймання даних
27	Інтерфейс
28	Пересилання
29	Повідомлення
30	Сигнал
31	Будь-яка думка або ідея, коротко виражена зрозумілою або секретною мовою, підготована у формі, придатній для пересилання
32	Висилання сигналу, повідомлення або іншого виду інформації
33	В системі – це спільна границя, тобто границя між двома підсистемами або пристроями
34	Енергія, що передається і придатна до виявлення, яка використовується для переносу інформації

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 10

35	Сенс, який людина надає даним, маючи на увазі домовленості, що використовуються при інтерпретації даних
36	Інформація, яка переноситься через функціональний інтерфейс між користувачем-джерелом і телекомунікаційною системою з метою доручення її користувачу-призначенню
37	Повний шлях між двома терміналами, через який забезпечується одношляхова або двошляхова комунікація
38	Аналоговий сигнал
39	Сигнал
40	Цифровий сигнал
41	Зачівний момент
42	Значівний стан
43	Енергія, що передається і придатна до виявлення, яка використовується для переносу інформації;
44	Сигнал, який має неперервний, а не імпульсний або дискретний характер
45	Сигнал, дискретні ступені якого використовуються для подання інформації
46	При модуляції носія – це одна із величин параметрів сигналу, вибрана для відтворення інформації
47	В сигналі це будь-який момент, в який починається або закінчується значівний стан сигналу
48	Дані
49	Цифрові дані
50	Аналогові дані
51	Комутація даних
52	Обробка даних
53	Подання фактів, понять або інструкцій формалізованим чином, придатним для комунікації або обробки людиною або автоматичними засобами

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 11

54	Пересилання інформації (даних) між функціональними вузлами відповідно до протоколу
55	Дані, репрезентовані фізичними величинами, які розглядаються як неперервні змінні і мають величини, прямо пропорційні до даних або є придатними функціями даних
56	Дані, репрезентовані дискретними величинами або умовами
57	Подання фактів, понять або інструкцій формалізованим чином, придатним для комунікації або обробки людиною або автоматичними засобами
58	Термінал
59	Коло пересилання даних
60	Комутація
61	Комутатор
62	Центр комутації
63	Пристрій, здатний висилати, приймати або пересилати і приймати інформацію через комунікаційний канал
64	Передавальне середовище і проміжне обладнання, які використовуються для пересилання даних між прикінцевим обладнанням даних (DTE) з обидвох сторін
65	Управління сигналами або маршрутування сигналів у колах, які пересилають дані між певними пунктами мережі
66	У комунікаційних системах – це механічний, електромеханічний або електронний пристрій для здійснення, переривання або зміни сполучення в колах або серед кіл, який забезпечує перехід сполучення від одного кола до іншого
67	У комунікаційних системах – це обладнання, в якому комутатори використовуються для взаємоз'єднання комунікаційних кіл на основі комутації кіл, повідомлень або пакетів
68	До специфічних функцій мереж відносяться
69	Звичайно розташована в межах будинку
70	Застосовується для об'єднання мереж в місті в одну велику мережу

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 12

71	Охоплює географічний регіон (країну або континент)
72	Індивідуальні комп'ютери під'єднані до інших мереж через сегмент публічної мережі
73	Інтернет
74	Множина
75	Система
76	Підсистема
77	Елемент
78	Декомпозиція систем
79	Сукупність елементів
80	Будь-яке об'єднання в одне ціле М визначених цілком розпізнаваних об'єктів т із нашого сприйняття або думки (називаються елементами М)
81	Упорядкована певним чином множина елементів, взаємозалежних між собою і утворюючих деяку цілісну єдність, деяке об'єднання її складових частин, елементів
82	Розбиття складних систем на підсистеми
83	Мінімальний неподільний об'єкт
84	Етап
85	Зв'язок
86	Ієрархія
87	Функція системи
88	Структура системи
89	Миттєва фотографія, «зріз» системи, зупинку в її розрізі
90	Визначає упорядкованість компонентів за ступенем вагомості
91	Забезпечує виникнення і зберігання структури та цілісних властивостей системи
92	Алгоритм одержання результатів, продиктованих метою (призначенням) системи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06-05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 13

93	Фіксована сукупність елементів і зв'язків між ними
94	Формування ТЗ на проектування містить етапи (стадії):
95	Етап НДР складається із стадій
96	Створюються схеми побудови проектованої системи
97	Проводиться поступова деталізація проекту до рівня, коли можна приступити до технічного проектування
98	Створюються функціональні схеми, вузли і пристрої
99	Здійснюється повторне моделювання
100	Виконується ретельний аналіз усіх схемних, конструкторських і технічних рішень
101	Утворюється повний комплект конструкторсько-технологічної документації, достатньої для виготовлення об'єкта
102	Отримують результати, які дають змогу виявити можливі помилки та недоробки проекту
103	Вживаються заходи щодо усунення помилок і недоробок проекту
104	САПР
105	Надає повні й достовірні дані для розробки системи
106	Бере участь у розробці, погодженні та затвердженні техніко-економічного обґрунтування і технічного завдання на створення інформаційної системи
107	Розглядати, погоджувати та затверджувати технічну документацію на інформаційну систему
108	Розробляти проектно-кошторисну документацію по об'єктах інформаційної системи
109	Організовувати експлуатацію та ремонт технічних засобів
110	<u>Несе відповідальність</u> за науково-технічний рівень розробки та її відповідність вимогам, зафіксованим у технічному завданні
111	Вводить систему в експлуатацію
112	Метод створення інформаційної системи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 14

113	Інструментальні засоби створення ІС
114	Засоби створення інформаційної системи
115	Типові проектні рішення (ТПР)
116	Пакети прикладних програм (ППП)
117	Типові проекти (ТП)
118	Інструментальні засоби проектування
119	Підтриманий відповідними засобами проектування спосіб створення інформаційної системи
120	Орієнтовані безпосередньо на процес проектування
121	Призначені для підвищення продуктивності праці розробника
122	Описують тенденції розвитку
123	Містить опис функціональної та інформаційної структур системи
124	Вимоги до обсягу, номенклатури та якості результатів функціонування
125	Якісні та кількісні характеристики, які розкривають взаємодію її компонентів у процесі функціонування
126	Наведено результати діагностичного аналізу, при якому оцінюють якість функціонування та організаційно-технологічний рівень системи
127	Виявляють недоліки в організації та технології функціонування інформаційних процесів і визначають ступінь їх впливу на якість функціонування системи
128	Оцінюють ступінь відповідності прогнозованих показників потрібним
129	Визначають необхідність удосконалення інформаційної системи шляхом її автоматизації
130	Сформульовано виробничо-господарські, науково-технічні та економічні цілі й критерії створення інформаційної системи
131	Схарактеризовано обмеження при створенні інформаційної системи
132	Обґрунтовано вибір переліку функцій, що автоматизуються, і комплексів задач із зазначенням послідовності їх впровадження

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 15

133	Окреслено вимоги до характеристик реалізації функцій і задач відповідно до діючих нормативно-технічних документів, які визначають загальні технічні вимоги до інформаційної системи конкретного виду
134	Перелік основних джерел економічної ефективності, отримуваних у результаті створення інформаційної системи
135	Оцінка змін основних техніко-економічних і соціальних показників виробничо-господарської діяльності об'єкта
136	Оцінка очікуваних витрат, пов'язаних із створенням і експлуатацією інформаційної системи
137	Очікувані узагальнені показники економічної ефективності інформаційної системи
138	Висновки про виробничо-господарську необхідність і техніко-економічну доцільність створення інформаційної системи
139	Пропозиції щодо вдосконалення організації та технології процесу діяльності об'єкта
140	Повне найменування системи та її умовне позначення вказується в розділі
141	Код теми чи код (номер) договору вказується в розділі
142	Найменування підприємства (об'єднання) розробника і замовника (користувача) системи та їхні реквізити вказується в розділі
143	Перелік документів, на основі яких створюється система, ким і коли затверджені ці документи вказується в розділі
144	Планові терміни початку і закінчення робіт зі створення системи вказується в розділі
145	Відомості про джерела і порядок фінансування робіт вказується в розділі
146	Призначення системи вказується в розділі
147	Цілі створення системи вказується в розділі
148	Короткі відомості про об'єкт автоматизації чи посилання на документи, які містять таку інформацію вказується в розділі
149	Відомості про умови експлуатації об'єкта автоматизації і характеристики навколишнього середовища вказується в розділі

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 16

150	Вимоги до системи в цілому вказується в розділі
151	Вимоги до функцій, які виконує система вказується в розділі
152	Вимоги до видів забезпечення вказується в розділі
153	Перелік стадій і етапів робіт зі створення системи вказується в розділі
154	Зв'язок
155	У мережевій топології – термінал або інший пункт сполучення, спільний для двох або більше гілок мережі
156	Забезпечення можливості для сигналу поширюватися від одного пункту до іншого, так як від одного кола, лінії, вузла або компонента до іншого
157	Встановлення зв'язків між системами, які взаємодіють між собою; зв'язок, який вживається для сполучення двох або більше комунікаційних блоків, таких як системи, мережі, вузли, обладнання, кола і пристрої
158	В комунікації – це загальний термін, який вживають для позначення існування комунікаційних засобів між двома суміжними вузлами мережі
159	Безпосередній шлях, який з'єднує два вузли в мережі
160	Канал даних
161	Канал
162	Коло
163	Інформація користувача
164	Енергія, що передається і придатна до виявлення, яка використовується для переносу інформації;
165	Сигнал, який має неперервний, а не імпульсний або дискретний характер
166	Сигнал, дискретні ступені якого використовуються для подання інформації
167	При модуляції носія – це одна із величин параметрів сигналу, вибрана для відтворення інформації

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.02/3/172.00.1/Б /ОК17-2020
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 17

Література

Основна література

1. Холод Л.М. Метрологічне забезпечення в телекомунікаційних системах та мережах: навч. посібник для студентів ВНЗ [Текст] / Л.М. Холод, С.О. Сабурова, Ю.Ю. Коляденко. – Х.: Компанія СМІТ, 2017. – 172 с. ISBN 978-617-068-9.
2. Поповський В.В. Основи теорії телекомунікаційних систем: підручник. – Харків: ХНУРЕ, 2018. – 368 с.
3. System and Technologies of Digital Television: manual for graduate students. [Text]/ V.A. Loshakov, V . Popovsky, S.O. Saburova, I.S. Shostko, M.Y. Oshepkov, K.O. Popovskaya, L.I. Melnikova. Under the general editorship of Professor V.A. Loshakov. – Kh: Company SMIT”, 2019. – 416 p.
4. Лободзінська Р.Ф. Конструювання і технологія радіоелектронних засобів: навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закладів] / О.А. Костюк, О.І.Нікольський – Вінниця: ВНТУ, 2007. – 90с.
5. Філінюк М.А. Автоматизація конструкторського проектування ЕОЗ. Навчальний посібник. / Філінюк М.А., Ліщинська Л.Б. – Вінниця: ВДТУ, 2001. – 110 с.
6. Прокопов І.Д. Основи систем автоматизації проектування радіоелектронних пристроїв. Лабораторний практикум / Прокопов І.Д. – Вінниця: ВНТУ, 2005. – 76 с.
7. Капіцький Я.І. Конструювання, проектування, надійність засобів автоматики і вимірювальної техніки в прикладах і задачах. Навчальний посібник. / Капіцький Я.І., Поджаренко В.О., Ігнатенко О.Г. – Вінниця: ВДТУ, 2001. – 197 с.

Допоміжна література

1. Гервас О.Г. САПР об'єктів середовища. Навчально-методичний посібник / Гервас Ольга Геннадіївна. – Умань: Візаві, 2018. - 160 с.
2. Системи автоматизованого проектування: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», спеціалізації «Комп'ютерно-інтегровані системи та технології в приладобудуванні» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; автори: К.С. Барандич, О.О. Подолян, М.М. Гладський. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 97 с.
3. Основи САПР в автомобілебудуванні : навч. посіб. / О. М. Артюх, О. В. Дударенко, В. В. Кузьмін та ін. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 168